

Д О: ОСНОВНО ЈАВНО ОБВИНИТЕЛСТВО – С К О П Ј Е

КРИВИЧНА ПРИЈАВА
*од страна на Политичката партија ЛЕВИЦА –
врз основа на член 274 од ЗКП*

ПРОТИВ: **ТАЛАТ ЦАФЕРИ** од с. Форино, Гостивар
Претседател на Собранието на Република С. Македонија
службена адреса [на работно место на пријавениот]:
бул. „11 октомври“ бр. 10 – 1000 скопје
www.sobranie.mk | sobranie@sobranie.mk | тел.: 02/311-22-55

ПОДНОСИТЕЛ: **ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ЛЕВИЦА** – ВО СВОЈСТВО НА
ОШТЕТЕНА ОПОЗИЦИСКА ПАРЛАМЕНТАРНА ПАРТИЈА
ул. „Мирослав Крлежа“ бр. 20/1-12 – о. Центар, 1000 Скопје
ЕМБС: 7108192 | ЕДБ: 4044016512070

ОСНОВ: **СТЕК НА КРИВИЧНИ ДЕЛА**
а) ЗЛОУПОТРЕБА НА СЛУЖБЕНАТА ПОЛОЖБА И ОВЛАСТУВАЊЕ
– КАЗНИВО ПО ЧЛ. 353, СТ. 1 ОД КЗ
б) САБОТАЖА – КАЗНИВО ПО ЧЛ. 315 ОД КЗ

I. Правен основ за пријавување

Оваа кривична пријава ја поднесуваме согласно **член 273**, став 3 [„Пријавување кривични дела“] и **чл. 274**, ст. 1 [„Поднесување на пријава“] од *Законот за кривична постапка* (Сл. весник на РМ бр. 150/2010 и 100/12, 142/16, 193/16, 198/18).

II. Фактички опис на делото

Во континуитет 9 (со букви: девет) месеци, пријавениот м-р Талат Цафери – како претседател на Собранието на РМ (т.н. „спикер“), намерно нема свикано посебна собраниска седница за поставување пратенички прашања!

ДОКАЗ 1: *Импринт од календарската собраниска агенда за последниот четврток за месеците јули, август, септември, октомври, ноември, декември – 2021 година јануари, февруари и март – 2022 год.*

Пратеничките прашања, заедно со интерпелацијата, кај нас се уставна категорија регулирана во чл. 72 од Уставот на РМ – како еден од двата фундаментални облика на перманентна парламентарна контрола над извршната власт, согласно начелото на *тријалистичка поделба на државната власт*, кое е темелна вредност на нашиот демократски уставен поредок [чл. 8, ст. 1, ал. 4 од УРМ]. Како основен инструмент на вршење политичка контрола над работата на Владата од страна на Собранието на РМ, пратеничките прашања кои се поставуваат усмено на пленарна собраниска седница (најмногу 3 прашања по пратеник), и тие се моќно средство во насока на поголема транспарентност, отчетност и одговорност во работењето на министрите и јавните функционери. Оваа суштинска форма на надзор над работата на владините службеници им овозможува на сите 120 пратеници, а посебно на оние од опозицијата, да ја стават на удар активноста на Владата и работата на секој одделен министер, без притоа официјално да го постават прашањето за одговорноста на целата извршна власт.

Како единствено надлежен за свикување и претседавање со седниците [чл. 60, ст. 1, ал. 3 од Деловникот на Собранието на РМ], пријавениот е должен, седниците за пратенички прашања да ги свикува **секој последен четврток во месецот** [чл. 39, ст. 1 од ДСРМ]! Притоа, на таа тематска седница задолжително присуствуваат претседателот и членовите на Владата и други носители на јавни функции за кои е најавено дека ќе им се постави прашање. Оваа уставна, законска и деловничка должност на пријавениот, како работна обврска е императивна, т.е. облигаторна и не предвидува можност за нејзино легално заобиколување, односно законодавството не предвидува исклучоци кои ќе дозволат дискреционо право на претседателот на Собранието на РМ да не ја извршува оваа своја јавна обврска!

Пријавениот, тоа бил должен и морал да го знае, поради што произлегува дека неговото преземено дејствие е целосно свесно и со зла **намера да се загорози уставниот поредок**, преку спречување на принципот на контрола на извршната власт, кој директно произлегува од тријалистичката *поделба на државната власт* (законодавна, извршна и судска) – како темелната вредност на уставниот поредок. Продолженото инкриминирано дејствие на пријавениот е прикриено и подмолно по својата структура, бидејќи вклучува свесно и неколкукратно неизвршување на конституциони, легислативни и деловнички

работни обврски во целина и во континуитет, со цел парализа на инструментите на парламентарна контрола, кои се иманентни и суштински за секоја парламентарна демократија.

Покрај таквата обигаторна работна обврска, за пријавениот, произлегуваат **службени должности** изричитно пропишани со императивни правни норми (номотехнички правен режим на задолжителен *ius cogens*):

а) **уставната обврска** на пријавениот предвидена во чл. 67, ст. 2 од *Уставот на РМ* (1991), согласно која: „Претседателот на Собранието го претставува Собранието, се грижи за примена на Деловникот на Собранието и врши други работи утврдени со Уставот и со Деловникот на Собранието“;

б) **законската должност** на пријавениот предвидена во чл. 18 од *Законот за Собранието на Република Македонија* (Сл. весник на РМ бр. 104/2009 и 14/20, 298/21, 67/22), мандатно и обигаторно да се грижи за правилна примена и спроведување на Деловникот на Собранието; и

в) **деловничката службена должност** на пријавениот предвидена во:

- чл. 60, ст. 1, ал. 3 од *Деловникот на Собранието на РМ* (2008) согласно која „Претседателот на Собранието се грижи за примената на Деловникот и дава појаснување во врска со неговата примена, за што може да побара мислење од Комисијата за деловнички и мандатно-имунитетни прашања“,

Од изнесеното, произлегува дека пријавениот „спикер“ бил должен да се грижи за соодветна примена на Деловникот на Собранието на Република Македонија, но и самиот должно да го почитува. И покрај тоа, пријавениот – со прекршување на претходно наведените позитивно-правни изрични одредби, односно со **неизвршување на својата службена должност**, не свикал посебна собраниска седница за пратенички прашања дури 9 месеци, иако бил должен тоа да го право секој последен четврток во месецот!

Со преземеното противправно дејствие, пријавениот им нанел ненадоместлива **значителна нематеријална штета** на угледот на пратениците, на Собранието на РМ како државен орган и на кредибилитетот на законодавната власт – бидејќи, значително, неосновано и непропорционално, ги лишил македонските пратеници од нивното уставно загарантирано претставничко *право на говор* [чл. 62, ст. 3 и чл. 64, ст. 2 од УРМ], како и од *правото на поставување пратенички прашања* [чл. 37, ст. 1 од ДСРМ]. Со ова свое малициозно и криминогено однесување пријавениот, драстично го намалил просторот за квалитетна парламентарна контрола врз извршната власт, која е уставно загарантирана категорија, а поточно:

- оневозможил задолжително присуство на премиерот, министрите и другите јавни функционери за кои е најавено дека ќе им се постави прашање;
- на пратениците им е оневозможено да постават најмногу три усни пратенички прашања на една собраниска седница;
- оневозможил поставувањето на пратенички прашања во траење од најмногу 10 минути за секое прашање одделно;
- оневозможил одговор на поставено прашање во траење од најмногу 10 минути; и
- оневозможил пратеникот да може да постави дополнително прашање во траење од 3 минути.

III. Службенички и политички криминал

Со ваквото негово безобразно, умислено, неетичко и малициозно комисивно противправно дејствие (acta humana illicita), во целост се исполнети условите за кривичен прогон по службена должност (ex officio) на пријавениот и тоа за сторен **стек на кривичните дела** инкриминирани во консолидираниот Пречистен текст на *Кривичниот законик* (Сл. весник на РМ бр. 37/1996 и 80/99, 4/02, 43/03, 19/04, 81/05, 60/06, 73/06, 7/08, 139/08, 114/09, 51/11, 135/11, 185/11, 142/12, 166/12, 55/13, 82/13, 14/14, 27/14, 28/14, 115/14, 132/14, 160/14, 199/14, 196/15, 226/15, 97/17, 170/17, 248/18), и тоа во Глава XV – **политички криминалитет** [*Кривични дела против државата*] и Глава XXX – службенички / чиновнички / административен / **бирокуратски криминалитет** [*Кривични дела против службената должност*]:

а) **САБОТАЖА** – казниво по чл. 315 од КЗ:

Тој што во вршењето на својата работна обврска со намера да го загрози уставниот поредок или безбедноста на Република Македонија на прикриен, подмолен или друг начин, ќе предизвика значителна штета за државен орган, установа или правно лице во кое работи или за друг државен орган, установа или правно лице – ќе се казни со затвор најмалку четири години.

б) **ЗЛОУПОТРЕБА НА СЛУЖБЕНАТА ПОЛОЖБА И ОВЛАСТУВАЊЕ** – казниво по чл. 353 ст. 1 од КЗ:

(1) Службено лице кое со искористување на својата службена положба или овластување, со пречекорување на границите на своето службено овластување или со

неизвршување на својата службена должност ќе прибави за себе или за друг некаква корист или на друг ќе му нанесе штета – ќе се казни со затвор од шест месеци до три години.

IV. Законско битие на делата

а) **Објективно битие** - според законскиот опис:

- Делото од чл. 315 на КЗ (*Саботажа*), го врши лице кое при вршење на своите работни обврски **со намера да го загрози уставниот поредок** или безбедноста на државата на подмолен, прикриен или на друг начин ќе предизвика значителна штета на државен орган, установа или правно лице во кое работи или за друг државен орган, установа или правно лице.

- Делото од чл. 353, ст. 1 на КЗ (*Злоупотреба на службената положба и овластување*), ex lege го врши службено лице дефинирано во чл. 122, ст. 4 од КЗ – во конкретниов случај актуелен претседател на Собранието на Република С. Македонија – кое со оmissивно деликтно дејствие на пропуштање, т.е. **неизвршување на својата службена должност**, стипулирана во членовите 60, ст. 1, ал. 3 и чл. 39, ст. 1 од *Деловникот на Собранието на РМ* – не свикал специјална собраниска седница за пратенички прашања од месец јуни 2021 година, иако деловничка обврска е тие седници да се свикнуваат секој последен четврток во месецот, со што на друг му нанел директна и индиректна штета, што in concreto се огледа во узурпацијата на неприкосновеното субјективно пратеничко *право на говор* (лат. isogoria) и, de facto, оневозможување на *правото да се поставуваат пратенички прашања* од страна на пратениците во македонскиот парламент, како непосредно избрани претставници на граѓаните, согласно уставно прифатената доктрина на граѓански/народен/демократски суверенитет – гарантирана во чл. 2, ст. 1-2 од УРМ.¹

б) **Субјективно битие**: за одговорност за делата се бара тие да се сторени со **умисла**, в. в. чл. 13 од КЗ, поточно доволна е да постои несовесност и т.н. *индиректна умисла* (лат. dolus eventualis): „кога сторителот бил свесен дека, поради неговото сторување или несторување, може да настапи штетна последица

---

¹ „Во Република Македонија **суверенитетот** произлегува од граѓаните и им припаѓа на граѓаните. Граѓаните на Република Македонија власта ја остваруваат преку демократски избрани претставници, по пат на референдум и други облици на непосредно изјаснување“ [чл. 2 од *Уставот на РМ*].

– но, се согласил со нејзиното настапување“ и, притоа, не се бара никаква посебна намера или мотив на сторителот (политички, користољубие и сл.).

***

Предвид погоре изнесеното, а поради постоење поголем степен на извесно и основано сомневање дека пријавениот свесно и злонамерно сторил стек од ноторни **кривични дела кои се гонат ex officio**, до Вас – како орган надлежен за гонење на кривични дела по службена должност – ја доставуваме оваа издржана Кривична пријава, поткрепена со докази, со полна верба дека ќе постапите по истата bona fide и, согласно Вашите должности и надлежности во предистражна и истражна постапка, предвидени со *Законот за кривичната постапка* (2010), истата понатаму судски ќе ја процесуирате, а нас – како оштетени подносителите кои имаат двајца пратеници во македонското Собрание [Димитар Апасиев и Борислав Крмов] – повратно писмено ќе нè известите.

Сметаме дека во целост се исполнети сите таксативно наведени законски услови за кривичен прогон за конкретните сериозни кривични дела – по принципот *numerus clausus* – па за таа цел, во прилог Ви доставуваме и **Листа со предлог-докази**, нумерирани според редните броеви дадени погоре во текстот, од кои јасно се утврдува дека пријавениот е сторител на посочените кривични дела од КЗ.

*

НАПОМЕНА: Заради целосно расветлување на овој кривично-правен настан, предлагаме, бараме и инсистираме да се изврши неопходниот **распит на пријавениот** in concreto.

Докази [во Прилог]:

- Тековна состојба за ПП Левица од Централен регистар;
- Листа на писмени/материјални докази (онака како што се нумерирани во поднесокот); и
- Распит на пријавениот [задолжително].

Скопје
12.IV.2022

Пријавувач:
ПП ЛЕВИЦА

Застапник по закон:
проф. д-р Димитар Апасиев –
[Пратеник во Собранието на РМ]

Политичка партија ЛЕВИЦА
ул. „Мирослав Крлежа“ бр. 20-1/12; општина Центар – 1000 Скопје
Трансакциска с-ка: 300000004515386 – Комерцијална банка
ЕДБ: 4044016512070 | ЕМБС: 7108192
www.levica.mk | contact@levica.mk | тел. 075/885-645
